

M. K. ČIURLIONIO MENINIŲ IDĖJŲ PERTEIKIMAS ERDVINĖSE DRABUŽIŲ KONSTRUKCIJOSE

Deimantė Stasiulionienė, Inga Breitmozerė

*Utenos Kolegija,
Maironio g. 18, Utena*

Anotacija

Kūrybinio įkvėpimo mados dizaineriai dažnai ieško mene. Garsių dailininkų paveikslų interpretavimas aprangoje leidžia sukurti originalius drabužius, atskleisti profesinį meistriškumą, o pati idėja ir žinomas tapytojo vardas – pritraukti vartotojų dėmesį, nes gamintojams darosi sudėtinga pasiūlyti originalų ir patrauklų produktą. Drabužiuose sukurti meno ir mados sintezę itin tinka M. K. Čiurlionio kūryba, nes jo darbuose vyrauja dinamiška trimatė erdvė, simboliai.

Darbe išanalizuotos M.K. Čiurlionio paveikslo „Žiema“ ypatybės bei parinktos skirtingos konstrukcinės-technologinės drabužių dekoravimo technikos, siekiant išgauti paveiksle vaizduojamų simbolių ir trimačio vaizdo efektą. Ekspertinio jutiminio tyrimo metu technikos įvertintos per erdvinės formos ir tūrio atskleidimą, technologines galimybes bei vizualinį panašumą su paveikslu. Atrinkus tinkamiausias technikas pasiūtas maketinis gaminytis, perteikiantis paveikslo „Žiema“ motyvus.

Reikšminiai žodžiai: erdvinė forma, motyvo perteikimas, trimatės konstrukcijos, paveikslo interpretacija aprangoje.

Įvadas

Drabužiai atskleidžia žmogaus socialinę padėtį, idėjas, santykį su aplinka ir kitais žmonėmis. Be to, tinkama apranga leidžia žmogui jaustis patogiai, pasitikėti savimi, formuoja teigiamą aplinkinių požiūrį (London Eclectic Gallery, 2024). Didėjant galimybėms keliauti, išaugo socialinė migracija – skirtingos mados, tradicijos ir papročiai tarsi susipynė ir susimaišė. Dėl šių pokyčių dalis visuomenės jaučia grėsmę dėl kitų kultūrų įtakos prarasti savo tautiškumą. Atsižvelgdami į tai aprangos kūrėjai ieško kūrybinių idėjų, kurios leistų sukurti išskirtinį produktą, kartu išsaugant savo šalies tautinį tapatumą (Bulbenkaitė ir Kubilinskaitė 2022; Mockutė – Cicėnė, 2023). Tokių idėjų paieškas papildė sintezė su menu, kuri autėikia pridėtinės kultūrinės vertės mados industrijai ir mažina mados kaip vartotojiškos, taršios, komercinės pramonės įvaizdį. Drabužiai, inspiruoti meno kūrinių, apeliuoja į žmonių emocijas, vertybes, suteikia moralinę prasmę (Kim, S. ir Kim, Y. S., 2016). Tai ypač aktualu šiandieniniame perpildytame pasaulyje, kuriame darosi sunku rasti kažką naujo ir išskirtinio. Todėl raginama naudotis meno darbais kaip inspiracijomis, kūrinių interpretacijas perkelti į naujus drabužius (Dieffenbacher, 2021; Varol ir Ertürk, 2020). Toks požiūris skatina įvairių sričių mokslininkų, inžinierių ir dizainerių kūrybinę sintezę ir tarpdisciplininį mąstymą, kuris gali padėti sukurti naujų dizaino ir drabužių gamybos procesų strategijų. Šiame kontekste pažangių technologijų taikymas aprangos pramonėje yra svarbus šiuolaikinės mados elementas, stipriai įtakojantis žmogaus asmenybės, ypatingai jaunosios kartos, socialinę ir kultūrinę formavimąsi (Varyvonchik ir kiti, 2022, Dieffenbacher, 2021). Galiausiai, konkurencingoje rinkos aplinkoje būtina išsiskirti iš kitų gamintojų ne tiek drabužių asortimento gausa ir įvairove, kiek gera kokybe ir savitu braižu (Mockutė – Cicėnė, 2023).

Dailininkų paveikslų įkvėptos drabužių kolekcijos, fotosesijos su meno kūrinių pritraukia dideles auditorijas. Garsiausi mados namai, tokie kaip Yves Saint Laurent, Christian Dior, Alexander McQueen, įkvėpimo semiasi iš žymiausių pasaulio dailininkų: Claude Monet, Henry Matisse, Pablo Picasso ir kitų (IbizaArtGuide, 2024; Toussaint Marcel, 2023). Lietuva taip pat turi žinomų ir pasaulyje

pripažintų menininkų. Vienas garsiausių yra kompozitorius ir dailininkas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Menininko reikšmingumą atskleidžia faktas, kad 2025 m. yra paskelbti M. K. Čiurlionio metai (LR Seimo Nutarimas, 2022). Kol kas tik trys dizaineriai, Jolanta Talaikytė (Moteris, 2017), Reda Paula (Paula, 2021) ir kūrybinis kolektyvas DUE (Žmonės, 2018) yra sukūrę ir paviešinę drabužių bei aksesuarų kolekcijas, paremtas šio menininko darbais. Minėtos kolekcijos perteiktos M. K. Čiurlionio paveikslus perkeltiant ant drabužių pasitelkiant įvairius spaudos būdus. Tik Redos Paulos kūryboje juntamas kitoks požiūris į menininko darbus ir drabužiais mėginta perteikti to laikmečio dvasia, dailininko asmenybę ir paveikslų koloritą.

Lietuviško tapatumo kūrimas ir plėtojimas gali padėti išlaikyti lietuviško produkto ekonominį ir kultūrinį unikalumą ir konkurencingumą vis labiau besimaišančioje rinkoje (Mockutė – Cicėnė, 2023). Neišnaudota niša žadina kūrybinį ir profesinį smalsumą ieškoti įvairių drabužių dekoravimo technikų, kurios leistų interpretuoti M.K.Čiurlionio kūrybą aprangoje.

Tyrimo problema: Lietuvių dizainerių pamėgtas paveikslų spausdinimas ant drabužių yra labiau greitas, komercinis sprendimas, kuris neatskleidžia jų kūrybinio ir profesinio potencialo, o atsiradus kelioms panašioms kolekcijoms, praranda originalumą. Interpretuoti meno kūrinius aprangoje galima pasitelkiant įvairias drabužių konstravimo, apdailos technikas, audinius, tekstūras, spalvas. Tai leidžia sukurti išskirtinius drabužius, kurie atlieka savo praktines funkcijas ir turi aukštą idėjinę prasmę ir moralinę vertę.

Tyrimo objektas: dekoratyvinės – konstrukcinės drabužių dekoravimo technikos, galinčios perteikti parinkto M. K. Čiurlionio paveikslo motyvus.

Tyrimo tikslas – parinkti drabužių dekoravimo būdą ar kelių technikų derinį, labiausiai atskleidžiantį M. K. Čiurlionio paveiksle „Žiema“ vaizduojamų simbolių ir erdvinio tūrio vaizdą bei pasiūti bandomąjį pavyzdį.

Tyrimo metodai: straipsnyje naudota mokslinės literatūros šaltinių analizė, praktinė palyginamoji konstrukcinių dekoravimo technikų analizė, ekspertinis bandinių vertinimas.

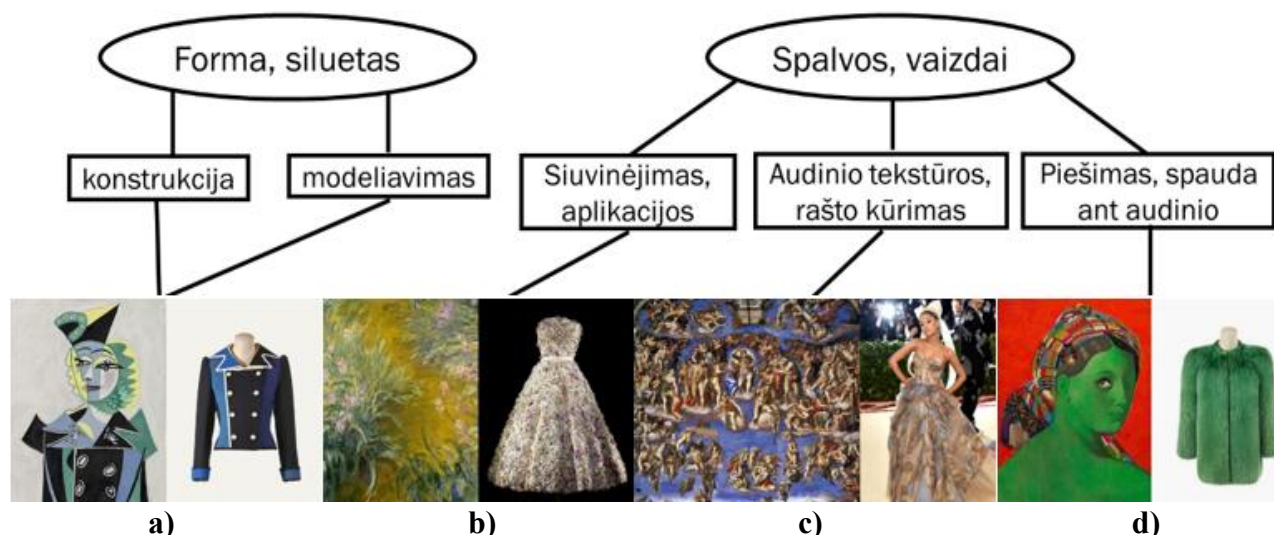
1. Meno kūrinių perteikimo aprangoje būdai/galimybės

Inovatyvūs technologiniai sprendimai padeda realizuoti sudėtingų konstrukcijų pritaikymą žmogaus kūno formoms ir drabužio funkcionalumui (Varyvonchik ir kiti, 2022). Dizaino elementų modeliavimas drabužių konstrukcijose ir lekalų sudarymas yra vienas svarbiausių etapų aprangos gamyboje, kuris leidžia įgyvendinti viziją suvienijant technologijas, funkcionalumą ir estetiką. Galima eskizuoti, braižyti lekalus popieriuje, o drapiravimas suteikia galimybę iš karto įvertinti kuriamo drabužio konstrukciją ir audinio savybes, pastebėti trūkumus ir atlikti pataisymus (Čečindir ir Öz, 2016).

Meno kūrinių interpretavimas aprangoje gali būti išreikštas įvairiomis technikomis. Formos, siluetai ir linijos drabužiuose dažniausiai perteikiamos pasitelkus konstrukcinį modeliavimą (1 pav. a). Spalvų gama ir vaizdai interpretuojami įvairiais dekoro elementais: siuvinėjimu (1 pav. b) aplikacijomis, piešimu, spauda ant audinio (1 pav. c), audinio tekstūros ir rašto kūrimu (1 pav. d). Tokių inspiracijų įkvėpti drabužiai reflektuoja paveikslo grafinį vaizdą, emociją, meno priemonėmis kuriamą šviesos, tūrio, erdvės efektą. Dizaineriams tai puiki galimybė pademonstruoti savo profesinį meistriškumą ir kūrybinį potencialą.

Dekoratyvių apdailos detalių technologijos parinkimas priklauso nuo drabužio paskirties, funkcijų, sezoniškumo, audinio ir apdailos detalių savybių, bei meistro įgūdžių. Erdvę ir tūrį gaminyje leidžia sukurti raukiniai, klostės, mezginiai, trimatės aplikacijos, reljefinės siūlės, erdvinis konstravimas, karpiniai, pjovimas lazeriu. Netradicinis požiūris į nusistovėjusius aprangos gamybos procesus gali padiktuoti įdomių kūrybinių sprendimų, tačiau būtina išmanyti pagrindinius drabužių konstravimo ir technologinio mazgų apdorojimo principus. Derinant dizainą ir funkcionalumą galima išnaudoti ne tik pagrindinį audinį, bet ir pagalbines medžiagas, apdailos detales ir apdorojimo procesus. Įvairūs įdėkliniai priedai padeda konstruoti ir sutvirtinti trimates formas. Siūlai, užtrauktukai, virvelės – akcentuoti linijas, silueta, sukurti elastingus raukinius (Wu, 2016).

Trimatį drabužių modeliavimą sąlygoja žmogaus kūno ir norimos išgauti figūros linijos ir matmenys, bei audinio formavimo būdas. Klostytas audinys apdorojamas aukšta temperatūra tam, kad būtų užtvirtinta jam suteikta forma. Klosčių išvaizdą sąlygoja audinio lankstymo kampas ir klostavimo būdas (Chang ir Xu, 2023). 3D drabužio efektą galima sukurti pasitelkus natūralią ir dirbtinai sukurtą audinio paviršiaus efektą. Audinio raukimas, lankstymas origami stiliumi, raukšlėjimas panašus į figūrinių modeliavimą ir leidžia sukurti itin erdvinį, tūrinį audinio paviršių. Medžiagos paviršiaus efektą galima išgauti siuvinėjimu, aplikavimu, pjaustymu, raižymu, plėšymu, dažymu, spausdinimu. Netradicinių priemonių, tokių kaip plastikas, kartonas, guma, antrinis panaudojimas gali padėti sukurti unikalius paviršius ir formas. Itin švarūs pjūviai ir sudėtingos figūros nesunkiai išpjaunami lazeriu (Burns, 2022).

1 pav. Meno kūrinių interpretacijos aprangoje: a) Yves Saint Laurent 1979 m. švarkas, įkvėptas Pablo Picasso „Portrait of Nusch Éluard“. b) Christian Dior 1949 m. siuvinėta suknelė, įkvėpta Claude Monet „The Path through Irises“. c) Vera Wang 2018 m. suknelė, įkvėpta Michelangelo freskos. d) Yves Saint Laurent 1971 m. kurti kailiniai pagal Martial Raysse „Made in Japan-La Grande Odalisque“. Šaltinis: sudaryta autorių panaudojant IbizaArtGuide, 2024; Cox ir Mekouar, 2022

Drabužių konstrukcijų modeliavimas daugiausia atliekamas įsiuvų formavimu, detalių išdidinimu/mažinimu, detalių kontūrų koregavimu. Pasitelkus skirtingas variacijas sukuriamos sudėtingos erdvinės trimatės formos. Dvimačių detalių audinio perteklių formuojant siūlėmis, kampais, iškarpomis ir asimetrija, geometrinės formos tampa trimatės, lengvai stilizuojamos ir pritaikomos įvairioms žmogaus kūno formoms ir drabužio dėvėjimo galimybėms (McKinney ir kiti, 2016).

Audinių fizinės ir estetinės savybės priklauso nuo verpalų rūšies, technologinio apdirbimo, pynimo, įtempimo, paviršiaus deformacijos, audimo, apdailos ir dažymo procesų, žaliavos savybių. Šie veiksniai lemia pūstumą, tūrį, suraukimą, reljefą, atspalvius, raukšlėtumą, tekstūras. Trimačio reljefo kūrimui svarbiausi faktoriai yra audimo būdas, verpalų ir pluoštų tipas audinyje (Acar ir kiti, 2018).

Audinio standumas labiausiai veikia drapiravimąsi ir klostavimąsi – kuo standesnis audinys, tuo labiau apsunkintas jo lankstymas. Lankstomas audinys susiduria su pasipriešinimo jėga, tai yra audinio standumu, kurį įtakoja pluošto kiekis, verpalų tipas, audinio struktūra ir apdailos tipas. Dekoratyvinių detalių išvaizda gaminyje priklauso nuo kirpimo ir lenkimų kampo, gylio, audinio savybių, technologinio apdirbimo (Pashkevich ir kiti, 2018; Kenkare ir May-Plumplee, 2005).

Aptartos audinių savybės turi įtakos taikant tokias dekoravimo technikas kaip karpiniai, skiautiniai, klostavimas, raukimas. Be to, jas papildant nėrinių, dekoravimo karoliukais, tapybos ant audinio priemonėmis galima išgauti įvairiausių spalvų derinius, akcentuoti detales, sukurti blizgesio ir šviesos, tūrio efektus. Taikant minėtas drabužių dekoravimo technikas svarbu įvertinti audinio glamžumą, kritumą, tankį, jautrumą lyginimui. Ploni ir glamžūs audiniai gali prarasti formą ir kokybišką išvaizdą gamybos metu. Audinio jautrumas drėgminiam šiluminiam apdorojimui gali turėti įtakos tapybai, aplikavimui. Audinio standumas, tšumas ir tamprumas paveikia gaminio konstrukcinių siūlių,

modeliuojamų detalių kokybę. Kiekvienas audinys turi unikalias savybes, kurios taip pat daro įtaką drabužio silueto ir konstrukcijos parinkimui, funkcijoms (Burns, 2022). Svarbu nepamiršti, kad audinio raukimas, klostavimas, lankstymas, veikimas karščiu ir garais gali pakeisti jo pirmines savybes, tekstūrą ir apimtį (WU, 2016), todėl renkantis audinius ir dekoravimo technikas reikia žinoti jų technologinio apdorojimo subtilybes, nes defektų šalinimas ir taisymas po apdirbimo gali būti negalimas.

2. M. K. Čiurlionio paveikslo „Žiema“ bruožų analizė

Lietuvių dailėje M. K. Čiurlionis išskiriamas kaip simbolistas, abstrakcionizmo ir modernizmo šalininkas (Andriušytė – Žukienė, 2004). Gamtoje M. K. Čiurlionis matė muziką ir dinamikos ritmą, kuris tapo jo visos kūrybos prielaida. Judesio atskleidimui jis pasitelkė muzikos elementus: paveiksluose didelėse plokštumose ritmiškai sugrupuotos formos ir motyvai, kurie tarsi kyla ir leidžiasi, kuria judėjimo įspūdį. Aiškos, švarios linijos ir spalvų tonai diktuoja melodiją. Sugrupuotos abstrakčios, neapibrėžtos formos kelia švelnias emocijas, suteikia paveikslams žaismingumo, tęstinumo įspūdį. Dominuojantys gelsvi, rudi, juodi mėlyni, violetiniai, balti, žali tonai, pasteliniai prislopinti atspalviai ir kontrastingų spalvų vingiuojančios arba griežtai tiesios linijos kuria erdvinį vaizdą, dinamiškumą, itin tikroviško švytėjimo, nakties dangaus efektą, perteikia emocijas (M. Vorobjovas, 2012).

Tyrimui buvo parinktas M. K. Čiurlionio paveikslas „Žiema“ (2 pav.). Jis nutapytas gelsvų, tamsiai mėlynų, violetinių tonų spalvomis, dominuoja abstraktūs raštai ir augalo motyvas. Paveiksle susijungia lengvos ir aiškos, griežtos, kontrastingų spalvų ir kryptinių linijos, kurios perteikia judėjimą bei akcentuoja formas, pabrėžiančias esminius vaizduojamų simbolių bruožus. Čia išryškėja minimaliai detalizuotas augalinis motyvas, bei daugiašakė žvakidė, kurie simbolizuoja kasdieniškumą, skatina egzistencinį mąstymą. Paveikslo dešinėje, apačioje, matomas žvakidės atspindys ir baltos spalvos dėmė, kurios viršutinis kraštas yra atskirtas griežta, tiesia, horizontalia linija, o apačioje – neapibrėžtas, sudaro tolumoje matomo horizonto ir atspindžio stiklo įspūdį. Koncentruoti masyvūs motyvai vienoje paveikslo pusėje lengvai smulkėja ir mažėja kitoje pusėje. Smulkios ryškios įstrižos linijos kontrastuoja su kitomis ir suteikia vaizdai žaismingumo ir dinamikos. Skirtingo dydžio vaizdų ir linijų pagalba dailininkas kuria erdvę ir turi plokštumoje: stambios detalės atrodo esančios labai arti, o smulkios – nutolusios paveikslo gilumoje.

2 pav. M. K. Čiurlionio paveikslas „Žiema“ 5 iš 8 paveikslų ciklo.

Šaltinis: Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Analizuojant M. K. Čiurlionio paveikslo „Žiema“ vaizdo elementus siekama išsiaiškinti, kaip jie galėtų būti perteikiami drabužio dekoravimo technikomis ar konstrukciniais būdais. Analizuojamu atveju drabužio konstrukcija suvokiama ne tik kaip techninis drabužio detalių skaidymas, bet kaip kūrybinė išraiška, perteikianti paveikslo idėją per drabužio formą, medžiagiškumą bei apdailos detales. 1 lentelėje pateikiama apibendrinta informacija, kaip pagrindiniai paveikslo elementai (spalvų gama, linijos, formos ir simboliai) ir jų efektas paveiksle perteikiami per konstrukcines ir kitokias drabužio dekoravimo technikas. Pavyzdžiui spalvų derinius siūloma perteikti derinant skirtingus audinius, o įstrižas linijas bei abstrakčias formas interpretuojant per klostes, raukinius ar kitokias erdvinės konstrukcijas.

1 lentelė. M. K. Čiurlionio paveikslo „Žiema“ elementų analizė. (Šaltinis: sudaryta autorių)

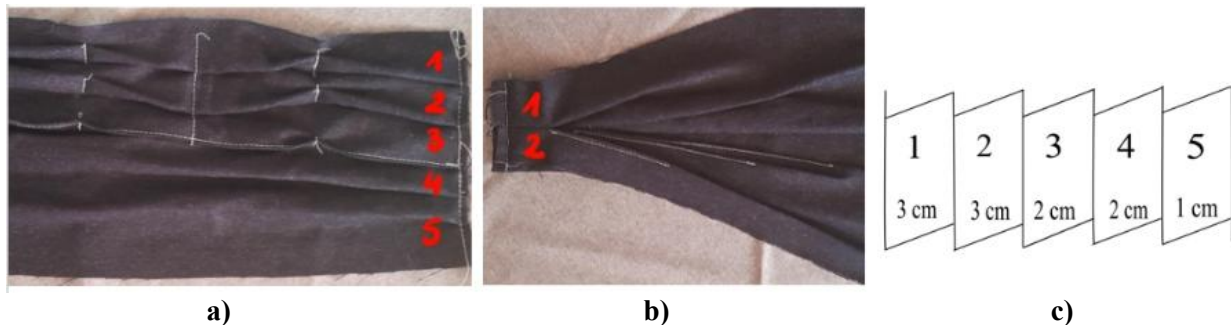
Elementas	Aprašymas	Efektas	Siūlomi sprendimai
Spalvų gama	Ruda, violetinė, balta, juoda. Šviesūs, pasteliniai atspalviai, švelnūs perėjimai tarp tonų, kontrastingų spalvų intarpai.	Šviesa, žaižaravimas, lengva emocija, šerkšnas ant lango. Gaivumas, simbolių akcentavimas, erdvinis vaizdas – lyg atspindys lange.	Skirtingų spalvų audinių derinimas, audinio marginimas, spalvoto audinio parinkimas.
Linijos	Tiesios, aiškos, griežtos ir lengvai banguojančios. Kontrastingų spalvų, vertikalios, horizontalios, įstrižos. Sugrupuotos.	Erdvinis vaizdas, judėjimas, mirgėjimas, „gyvumas“, simbolių kontūro ir formų akcentavimas.	Apdailinės siūlės, siuvinėjimas, detalių skaidymas.
Forma	Sugrupuotos, abstrakčios, išplaukiančių formų, neaiškių kontūrų, pabrėžia esminius vaizduojamo daikto bruožus.	Švelnumas, subtilumas, lengvumas, žaismingumas. Akcentuojama paveikslo idėja, dinamika, paveikslo vientisumas, tęstinumas.	Raukiniai, klostės, erdvinės konstrukcijos, lankstiniai, skirtingos tekstūros derinimas, mezginiai.
Simboliai	Nesudėtingi, minimaliai detalizuoti, pasikartojantis augalo motyvas, daugiašakė žvakidė, panaši į medį žiemą.	Vaizdo „lengvumas“, įtraukumas, prasingumas, paprastumas, buitiskumas. Egzistencinio, moralinio mąstymo skatinimas, tautiškumo skleidimas.	Piešimas, tekstilės spauda, aplikavimas, siuvinėjimas.

Į gaminių nuspręsta perkelti paveiksle matomus augalo lapų ir žvakės motyvus, o dailininko dinamiškos erdvės plokštumoje tapybos idėją atskleisti per drabužio konstrukciją – sukurti erdvinį, tūrinį vaizdą. Augalo lapų motyvas padiktavo kuriamo drabužio paskirtį ir siluetą – kuriamas moteriškas viršutinis drabužis sijonas. Paveikslo motyvų ir tūrio perteikimui buvo parinktos dekoravimo technikos, kurias taikant galima išgauti erdvinės formos, sukurti simbolių vaizdus: klostės, raukinys, lankstinys, erdvinė konstrukcija, reljefinės siūlės. Dekoruojant drabužius šiomis technikomis yra reikšmingos audinio savybės, nes apdailos efektas išgaunamas jį formuojant. Stora ir sunki medžiaga gali neigiamai paveikti raukiamų ir klostuojamų detalių apdirbimą dėl sluoksniavimo. Iš plono ir glamžaus audinio sumodeliuota erdvinė konstrukcija gaminyje gali apsunkinti lyginimą arba lyginimas bus negalimas ir dėvėjimo metu drabužis praras kokybišką išvaizdą. Audinys turėtų būti lengvai formuojamas, pakankami standus, kad išlaikytų konstrukciją, tačiau neglamžus, kad nesideformuotų gamybos eigoje ir dėvėjimo metu. Atsižvelgiant į parinktų dekoravimo technikų specifiką ir paveikslo „Žiema“ savybes, eksperimentui atlikti buvo parinktas 230 g/m² paviršinio tankio, 60 % vilnos ir 40 % poliesterio sudėties neglamžus kostiuminis audinys. Iš šios medžiagos pasiūti mazgai, panaudojant minėtas drabužių dekoravimo technikas.

3. Pasirinktų dekoravimo technikų analizė

3.1. Klostavimas. Bandymai buvo atlikti su vienakraštėmis ir vėduoklinėmis klostėmis. Vienakraštės klostės sukonstruotos skirtingo gylio, nulygintos ir sutvirtintos (3 pav. a, c). Siekiant išgauti erdvinį tūrį ir vaizdinį linijų panašumą su M. K. Čiurlionio paveiksle „Žiema“ siluetais ir formomis, 1 ir 2 klostės nuverstos į priešingas puses, užfiksuotos. Veiksmas pakartotas keletą kartų, siekiant išgauti bangavimo efektą. 3 klostė nupeltakiuota kontrastiniu siūlu ir pakartotas nuvertimas ir sutvirtinimas priešingose pusėse. 3 ir 4 klostės paliktos tik nulygintos. Kitu bandymu suformuotos ir užfiksuotos trys skirtingo ilgio vėduoklinės klostės (3 pav. b). Viena pusė nulyginta ir nefiksuota, kita nupeltakiuota kontrastiniu peltakiu. Formuojant klostes pastebėta, kad:

- gilesnės klostės lengviau formuoti, gaunamas labiau išreikštas erdvinis vaizdas. Platesnės ir gilesnės klostės vizualiai atrodo retos, o siauros ir tankios – labiau koncentruotos. Derinant skirtingo gylio klostes sukuriamas artėjimo – tolėjimo įspūdis.
- Klostės peltakiavimas ją sutvirtina ir akcentuoja, tačiau apsunkina jos formavimą. Peltakiu fiksuota ir skirtingose pusėse sutvirtinta 3 vienakraštės klostės linija tapo „laužyta“ ir neišraiškinga. Nulygintos ir nefiksuotos klostės savo formos neišlaiko ir vėl atsistato į pradinę „minkštą“ būseną.
- Užfiksavus vėduoklines klostes ir jas lengvai praskleidus į šonus, išryškėja augalo motyvas.
- Nupeltakiuotos vėduoklinės klostės yra standesnės ir išraiškingesnės. Praskleidus į šonus, išryškėja vėduoklės siluetas, kuris labai vaizdžiai atkartoja paveiksle matomą daugiašakės žvakidės motyvą.
- Vėduoklinių klosčių sutvirtinimo vietoje susidaro audinio sustorėjimas. Ši savybė yra reikšminga audinio, klosčių gylio ir kiekio gaminyje parinkimui.

3 pav. Klostavimo bandymai: a) vienakraštės klostės, b) vėduoklinės klostės, c) vienakraščių klosčių schema.

Šaltinis: sudaryta autorių

3.2. Reljefinės siūlės. Pasiūtos 7 skirtingos reljefinės siūlės (4 pav): 1 – 3 siūlėse įsiūta atsitiktinai parinkta skirtingo 0,4-0,9 cm storio ir kietumo virvelė, 4 siūlėje įsiūtas sintepono įdėklas, 5 siūlė apkantuota kontrastinga juoste, 6 siūlėje įsiūtas kontrastinis kantelis, 7 siūlė su apsiūta storesne megzta juoste. Pastebėta, kad:

- plonesnės virvelės mažiau akcentuoja siūles, tačiau jos yra minkštesnės ir lankstesnės, lengviau formuojamos.
- Kontrastinis kantelis ir siūlės apkantavimas labai išryškina ir standina siūlę, tačiau šiam darbui atlikti reikia papildomų specialių prietaisų juostelės lankstymui. Siuvant be specialių priedų gali padidėti darbo laikas, reikia atlikti papildomų operacijų.
- Naudojant sintepono įdėklą galima išgauti didelio tūrio, išpūstas, minkštas siūles.
- Įsiūti virveles praktiškai yra paprasčiau – dėl virvelės standumo siuvant jaučiamas siūlės kraštas.
- Siūlės plotį sudėtinga reguliuoti įsiuvant minkštą užpildą: reikia papildomų priedų krašto ir siūlės pločio lygiavimui, nes sintepono kraštas nejaučiamas, todėl dalis jo gali likti išorėje arba susiaurėti/išplatėti siūlė.

4 pav. Reljefinių siūlių erdinio vaizdo modeliavimas

Šaltinis: sudaryta autorių

3.3. „Vaflinis“ raukinys rauktas rankomis pagal Edwin (2021) schemą. Gautas raštas (5 pav. a) yra artimas interpretuojamo paveikslėlio augalo lapų motyvui. 25x35 cm audinio skiautė blogojoje pusėje tekstiliniu pieštuku buvo padalinta į 5x5 cm dydžio langelius, pažymėta pagal schemą (5 pav. b) ir sudaigstyta. Kiekvienas langelis sutrauktas ir užtvirtintas atskirai. Sudarant raukinį, pastebėta, kad:

- Raukinys yra vizualiai išraiškingas, erdvinis, didelio tūrio. Raukinio aukštis ir apimtis priklauso nuo raukiamų langelių dydžio: kuo didesni langeliai, tuo stambesnis raukinys, tiriamo elemento aukštis – 3 cm
- „Vaflinis“ raukinys labiau tinkamas didesnėms, lygiakraštėms detalėms. Figūrinių detalių iš raukinio konstravimą gali apsunkinti audinio poreikio skaičiavimas. Kerpant detalę iš paruošto raukinio gali iširti sutvirtinimo siūlės.
- Raukinys laiko formą, tačiau veikiamas mechanškai, gali deformuotis. Gražinti į pradinę padėtį galima rankiniu būdu ištaisant elementus.

a)

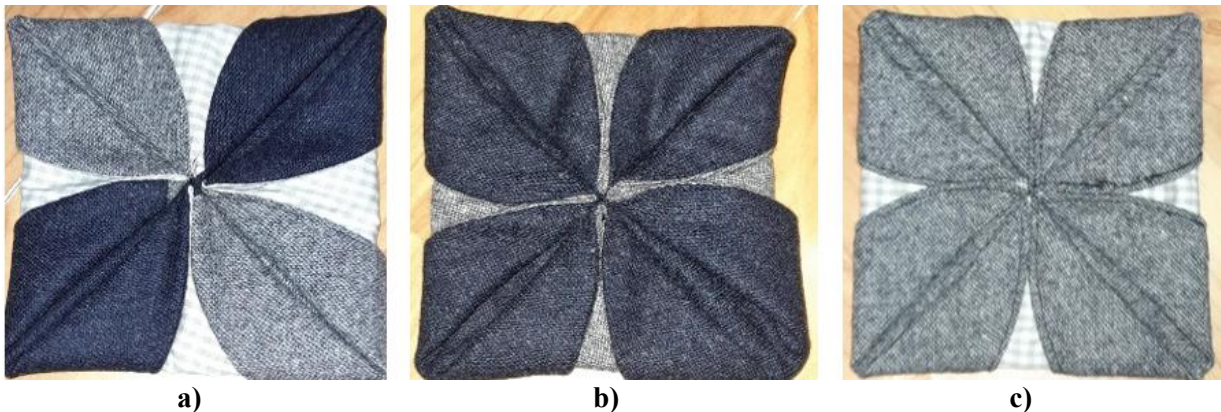
b)

5 pav. „Vaflinio“ raukinio: a) pavyzdys, b) schema ant audinio

Šaltinis: sudaryta autorių

3.4. Lankstinys yra paremtas origami technika. Tai japoniška popieriaus lankstymo technika, leidžianti išgauti įvairias erdvinės formas ir figūras nenaudojant jungiamųjų medžiagų, plačiai taikoma ir aprangos pramonėje (Georgieva – Gushtanova, 2019). Tyrimui buvo parinkta forma, kuri primena augalo lapų motyvą (Hosseini, 2024). Iškirptos dvi 15x15 cm dydžio kostiuminio audinio detalės ir viena 30x30 cm dydžio medvilninio pamušalo detalė. Audinio detalės susiūtos taip, kad sudarytų didelę kvadrato formos detalę, siuvimo siūlės išlygintos. Gautos audinio ir pamušalo detalės apkirptos apskritimo forma ir susiūtos kartu. Išverstas į gerą pusę pusgaminis vėl išlygintas, užsiūta išvertimo anga. Gautos apskritimo kraštai užlankstyti ir sutvirtinti pagal schemą. Bandymas buvo atliktas taikant skirtingas audinių kombinacijas (6 pav. a, b, c). Sudarant lankstinį, pastebėta, kad:

- galima derinti skirtingų spalvų detales ir taip akcentuoti, išryškinti lankstinį, tačiau sudėtinga formuoti gaminį dėl audinio sustorėjimo siūlių sujungimo vietose, reikalingas siūlių lyginimas.
- siūlės paslepiamos lankstinio viduje, gaminys yra standus ir tvarkingas, todėl galima naudoti kaip uždėtinę detalę drabužyje. Erdvinį efektą ir turį sudaro pakelti žiedlapiai ir sulankstyto audinio sluoksniai, konstrukcija išlaiko formą.
- Apvaliai kirpto audinio kraštai yra tamprūs, todėl siuvant detalės kraštą lankstinys be pamušalo išsitampo, tampa nesimetriškas.
- Pakeitus skirtingų spalvų audinio 15x15 cm dydžio detales į vienspalvę 30x30 cm dydžio detalę dėl pašalintų sujungimo siūlių gaminys lengviau formuojamas, užlankstyti kampai tampa minkštesni ir gražesni.
- Vienos spalvos audinio ir pamušalo lankstinys lengvai formuojamas, kampai gražiai išsilanksto. Pamušalas audinį stabilizuoja, detalių kraštai siuvimo metu nesitampo, gaminys lieka simetriškas, lyginimas lengvai užfiksuojamas, išlieka funkcionalus.
- Krašto siūlės peltakis paslepia gaminio išvertimo į gerą pusę angą, gaminys atrodo tvarkingesnis.
- Prilyginti susiūto apskritimo kraštai palengvina sutvirtinimo procesą, lankstinys atrodo tvarkingiau.

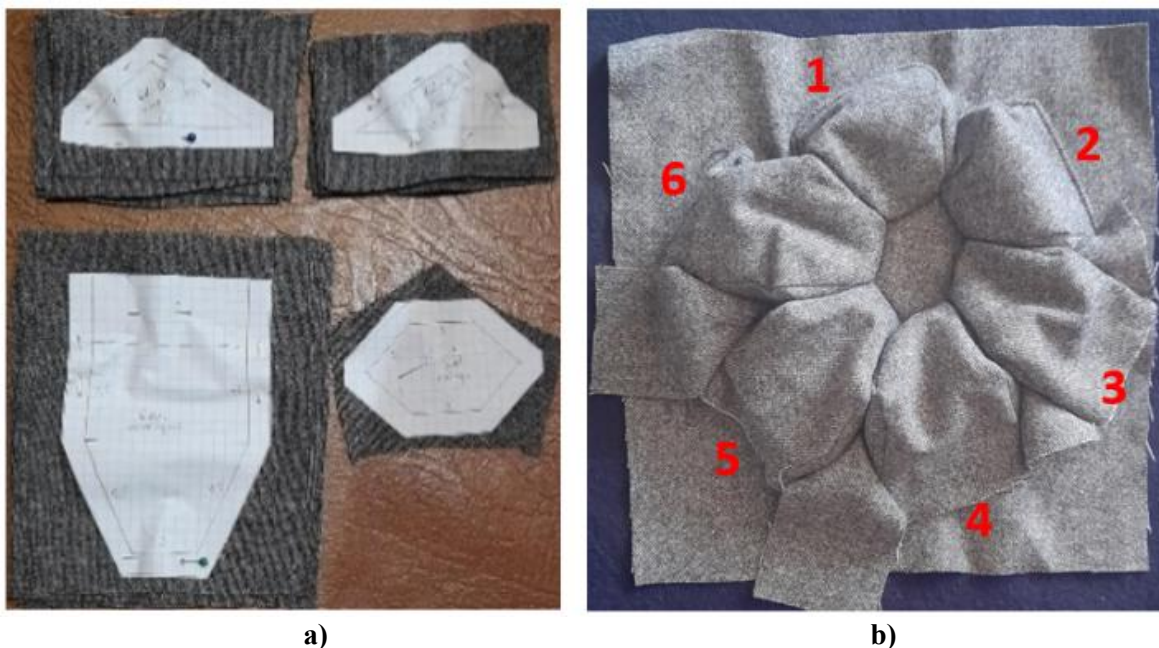

6 pav. Origami lankstiniai iš audinio: a) skirtingų spalvų audinio ir pamušalo kombinacija, b) skirtingų spalvų audinio kombinacija be pamušalo, c) vienos spalvos audinio ir pamušalo kombinacija.

Šaltinis: sudaryta autorių

3.5. Erdvinė konstrukcija – tai detalėmis sumodeliuota erdvė, skirta trimačiams dizaino sprendimams įgyvendinti (Chen ir Hu, 2016). Tyrimo bandymui suprojektuota erdvinė konstrukcija iš skirtingos formos detalių, kurias iškirpus ir susiuvus gautas augalo (gėlės žiedo) formos elementas (7 pav.). Pagal konstrukciją paruošti lekalai (7 pav. a) ir iškirptos detalės. Susiūtų detalių siūlės išlygintos, o gautos erdvinės konstrukcijos pritvirtintos prie audinio pagrindo (7 pav. b). 1 – 2 detalių formos ir tūrio užpildymui naudotas sintepono kamšalas. 3 – 5 detalės prisiūtos be kamšalo ir paliktos tuščios, 6 žiedlapio konstrukcinės detalės buvo dubliuotos klijiniu neaustiniu įdėklų, konstrukcija prisiūta prie pagrindo be kamšalo. Bandymo metu pastebėta, kad:

- Dėl sudėtingos formos ir mažo detalių dydžio sujungimo siūles sudėtinga išlyginti, reikalingas specialus lyginimo pagrindas.
- Sudėtinga prisiūti konstrukciją prie pagrindo: dėl detalių apimties ir formų jos netelpa po mašinos pėdele, papildomai nesutvirtintas gaminyje deformuojasi, siūlių sujungimo vietose susidaro storas audinio sluoksnis.
- Detalės laiko formą, tačiau lengvai deformuojasi. Papildoma stabilizacija klajiniu įdėklų audinį pastandina, tačiau apsunkina detalių sujungimą.
- Konstrukcijos tūrio užpildymas sintepono kamšalu neleidžia gaminiui deformuotis, bet prideda gaminiui svorio.
- Erdvinės konstrukcijos tinka formuoti stambioms detalėms.
- Atliekant tokį erdvinį konstrukcinį modeliavimą drabužio detalėse, jas reikėtų skaidyti į daug atskirų dalių ir papildomai modeliuoti.

7 pav. Sudarytos erdvinės konstrukcijos: a) lekalai, b) pasiūtas mazgas

Šaltinis: sudaryta autorių

4. Dekoravimo technikų tinkamumo vertinimas paveiklo motyvų perteikimui

Tyrimo metu pasiūti 5 erdvinio drabužių dekoravimo technikų mazgai vertinti ekspertiniu – jutiminiu metodu. Akcentuotas elementų vizualinis panašumas su M. K. Čiurlionio paveiklo „Žiema“ motyvais, erdviškumo ir tūrio idėjos išpildymas, technologinis mazgų apdirbimas, darbo atlikimo sudėtingumas. Gautų rezultatų analizė parodė, kad interpretuojamo paveiklo simboliką ir M. K. Čiurlionio dinamiškos erdvės plokštumoje tapybos idėją labiausiai perteikia vėduoklinės peltakiuotos klostės ir raukinys (2 lent.). *Vėduoklinės klostės* vizualiai primena M. K. Čiurlionio paveiksle „Žiema“ matomas žvakidės linijas. Skirtingas klosčių ilgis kuria tūrio, vaizdo gilumo efektą. Klostės konstruojamos iš vienos detalės, siuvamos universalio siuvimo mašina, pakanka bendrų aprangos gamybos technologinių žinių ir sugebėjimų. Darbas nesudėtingas ir greitai atliekamas. *Raukinio* technika sukurta žiedų elementas panašus į paveiksle nutapytą augalo motyvą. Konstrukcija yra erdvinė, iškilaus reljefo. Skirtingai susiglaudę žiedų krašteliai suteikia judėjimo išspūdį, artimą paties M. K. Čiurlionio dinamiškos erdvės plokštumoje idėjai. Raukinys raukiamas rankiniu būdu, reikalinga raukimo schema. Darbas nesudėtingas, greitai atliekamas, nereikalauja specialių įgūdžių. *Reljefinėmis siūlėmis* ir *lankstiniu* dekoruotų elementų panašumas į paveiklo vaizdus ir erdviškumo išpildymas yra minimalus. Siuvimui reikalingi krašto ribotuvai, kantavimo pėdelės siūlių siuvimui, lyginimo įranga, papildomi rankiniai įrankiai detalėlių žymėjimui, sutvirtinimui prieš siuvimą. Ribotos akcentuojamų linijų formos,

siuvant lenktas, figūrines siūles reikia papildomo gaminio detalių skaidymo. Šios drabužių dekoravimo technikos yra sudėtingos, imlios laikui ir reikalauja siuvimo įgūdžių. Jų taikymas gaminyje yra ribotas ir mažiausiai perteikia tyrimo temą. *Erdvinė konstrukcija* geriausiai atskleidžia tūrį, tačiau gautas vaizdas visiškai nepanašus į matomą paveikslą. Dekoravimui šia technika reikalingas technologinių operacijų nuoseklumas, siuvimo ir lyginimo įranga, papildomi rankiniai įrankiai detalių žymėjimui, sutvirtinimui prieš siuvimą. Tai yra sudėtingas darbas, kuris reikalauja aprangos gamybos technologinių, konstravimo ir modeliavimo žinių ir praktinių įgūdžių, taip pat yra imlus laikui. Šios technikos taikymas gaminyje atskleidžia kūrėjo ir gamintojo profesinį meistriškumą, tačiau dėl papildomų išteklių poreikio ir sudėtingumo gali būti nepraktiškas.

2 lentelė. Dekoravimų technikų įvertinimas pagal paveikslą „Žiema“ motyvų perteikimą.
(Šaltinis: sudaryta autorių)

Eil. Nr.	Dekoravimo technika	Bandymo rezultatas	Tinkamumo vertinimas	
			Vizualinis panašumas	Erdvės ir tūrio išpildymas
1	Klostės		Vienkaraštės klostės nepanašios į paveiksle matomus elementus ir linijas. Peltakiuotos klostės panašios į žvakės linijas.	Nepeltakiuotos laisvos klostės suteikia daugiau pilnumo, tūrio ir minkštumo. Peltakiuotos klostės kuria linijų skleidimosi erdvėje vaizdą, suteikia vaizdai gilumo, dinamikos.
2	Reljefinės siūlės		Atkartojamų gaminyje paveikslą linijų akcentavimas, žvakės motyvas.	Linijų iškilumas priklauso nuo išsiuvamų virvelių storio. Erdvės ir tūrio efektas minimalus.
3	Raukinys		Augalo motyvas, žiedlapiai. Neryškios, lyg "išbėgusios", truputį nesimetriškos žiedlapių linijos.	Minkštas, iškilus, erdvinis, dinamiškas, užpildo tūrį.
4	Lankstinys		Augalo motyvas atskleidžiamas labiau kaip simbolis. Vizualiai panašumas nedidelis.	Erdvinis efektas kuriamas iškiliais žiedlapiais. Tūrio ir apimties išpildymą kuria sulankstyto audinio sluoksniai.
5	Erdvinė konstrukcija		Augalo motyvas. Tiesios konstrukcinės detalių linijos dėl didelio gaminio tūrio, apimties ir audinio minkštumo tampa netokios griežtos kaip ir paveiksle.	Erdvinė, tūrinė konstrukcija, iškilus, masyvus reljefas.

5. Maketinio gaminio paruošimas

Įvertinus gautus rezultatus, sumodeliuotas ir pasiūtas moteriškas sijonas su įkomponuotomis vėduoklinėmis klostėmis ir raukiniais. Drabužis yra skirtas šaltajam sezonui, midi ilgio, su pamušalu, kuris apsaugo raukinio konstrukcinę detalę nuo plyšimo ir pašiltina gaminį. „Saulės“ formos banguojanti, laisvai krentanti konstrukcija primena M. K. Čiurlionio paveiksle matomus išsiskleidusius augalo lapus. Suformuotos klostės interpretuoja paveiksle vaizduojamos žvakidės siluetą, o klostėse

sukonstruotos kišenės atlieka praktinę funkciją. Dekoratyvūs raukiniai sijono šoninėje detalėje sudaro iškilį, erdvinę formą ir atkartoja paveikslė matomą augalo motyvą (8 pav.).

8 pav. Maketo pavyzdys ir gaminio detalės su parinktomis dekoravimo technikomis.

Šaltinis: sudaryta autorių

Išvados

1. Menas įkvėpia ieškoti naujų idėjų ir kūrybiškų sprendimų. Įkvėpimo šaltiniais rinktis savo šalies menininkus verta dėl išskirtinumo ir tautinio identiteto. M. K. Čiurlionio dailės darbuose vaizduojami žmogaus būties ir kasdienybės reiškiniai, akcentuojamos vertybės yra aktualios šiuolaikinei visuomenei.
2. Išanalizavus M. K. Čiurlionio paveikslą „Žiema“ elementus, parinktos 5 konstrukcinės drabužių dekoravimo technikos – klostės, reljefinės siūlės, raukinys, lankstinys, erdvinė konstrukcija, kurios galėtų atskleisti paveikslą. Šios technikos įgyvendintos naudojant 230 g/m² paviršinio tankio kostiuminį audinį. Skirtingų technikų analizė parodė, kad vėduoklinės klostės ir raukinys labiausiai atskleidžia kūrybinę dailininko idėją, vizualiai perteikia panašias žvakidės linijas ir augalo formas, sukuria erdviškumo ir dinamikos įspūdį ir yra techniškai nesudėtingai konstruojamos gaminyje. Kitos technikos, tokios kaip reljefinės siūlės, lankstinys ir erdvinė konstrukcija, reikalauja sudėtingesnių technologinių gamybos sprendimų, o paveikslą idėjos atskleidimas šiomis technikomis yra ribotas.
3. Pasiuvus maketinį gaminį su vėduoklinėmis klostėmis ir raukiniu pagal sudarytą schemą matyti, kad parinktos technikos puikiai atskleidžia M. K. Čiurlionio paveikslą motyvus ir yra tinkamos drabužio meninės idėjos įgyvendinimui.

Literatūros sąrašas

1. Acar, S., Meriç, D., & Kurtuldu, E. (2019). Pleat Effects With Alternative Materials and Finishing Methods. *Textile and Apparel*, 29(1), 39-47. DOI: <https://doi.org/10.32710/tekstilvekonfeksiyon.397595>.
2. Andriušytė – Žukienė, R. (2004). M. K. Čiurlionis: tarp simbolizmo ir modernizmo. Vilnius, Lietuva: Versus Aureus.
3. Bulbenkaitė, D., Kubilinskaitė, J. (2022). Mada ir menas [video interviu]. Prieiga per internetą: <https://www.facebook.com/kaunoakropolis/videos/689914769040925/>.
4. Burns, A. (2022). Rethinking fabric: The application of fabric manipulation techniques in fashion design education. *International Journal of Art & Design Education*, 41(1), 66-80. DOI: <https://doi.org/10.1111/jade.12375>.
5. Chang, W. & Xu, X. (2024). Research on design thinking of pleated clothing inspired by fractal geometry. *International Journal of Clothing Science and Technology*. 37. DOI: [10.1108/IJCS-11-2023-0167](https://doi.org/10.1108/IJCS-11-2023-0167).
6. Chen, Q., & Hu, X. (2016). The Research of Clothing Space Design. *International Conference on Humanities and Social Science 2016* (pp. 522-527). *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. DOI: [10.2991/hss-26.2016.88](https://doi.org/10.2991/hss-26.2016.88).
7. Cox, M., Mekouar M. (2022). Yves Saint Laurent aux musées. Prieiga per internetą: https://www.mam.paris.fr/sites/default/files/contenu/fichiers/ysl_aux_musees_dp_fr_220103.pdf.
8. Čiurlionis, M. K. (1907). Žiema. 5 iš 8 paveikslų ciklo [paveikslas]. Prieiga per internetą: <https://ciurlionis.eu/content/ziema-5>.
9. Dieffenbacher, F. (2020). Fashion thinking: Creative approaches to the design process (2nd ed.) ISBN 9781350195974. Prieiga internetu: <https://www.scribd.com/document/800816317/Fashion-Thinking-Creative-Approaches-to-the-Design-Process-2nd-Edition-Fiona-Dieffenbacher-2024-Scribd-Download>.
10. DUE. pristato M. K. Čiurlionio įkvėptą kolekciją, kurios herojais tapo „Garbanotas bosistas“ nariai. (2018). *Žmonės*. Prieiga per internetą: <https://zmones.15min.lt/naujiena/du-pristato-m-k-ciurlionio-ikvepta-kolekcija-kurios-herojais-tapo-garbanotas-bosistas-nariai-gjQGOWqrQYn>.
11. Edwin, A. (2020). How to sew flower pattern – Canadian smoking cushion cover [vaizdo įrašas]. Prieiga per internetą: <https://www.youtube.com/watch?v=cVM75PL3RLQ&t=17s>.
12. Georgieva-Gushtanova, B. (2019). Origami based technology for handbag production. In *Proceedings of the 15th International Conference Standardization, Prototypes and Quality, Turkey* (pp. 273-279). Prieiga per internetą: https://e-university.tu-sofia.bg/e-publ/files/4031_BCC%2719_Full_Paper_BoryanaGeorgievaGeorgievaGushtan.pdf.
13. Hosseini, A. (2023). How to make beautiful cushion covers at home [vaizdo įrašas]. Prieiga per internetą: https://www.youtube.com/watch?v=yY_8Zf_sci8.
14. Jolantos Talaikytės sukurti aksesuarai garsina M. K. Čiurlionio dailę. (2017). *Moteris*. Prieiga per internetą: <https://www.moteris.lt/lt/mada/g-29011-jolantos-talaikytes-sukurti-aksesuarai-garsina-mkciurlionio-daile>.
15. Kenkare, N., May-Plumlee, T. (2005). Evaluation of drape characteristics in fabrics. *International Journal of Clothing Science and Technology*, Vol. 17 No. 2, pp. 109-123. DOI: <https://doi.org/10.1108/09556220510581254>.
16. Kim, S. S., & Kim, Y. S. (2016). Fashion Design Expression of Wassily Kandinsky's Paintings-Focus on Music Visualization. *Journal of the Korean Society of Costume*, 66(5), 16-32. DOI: [10.7233/jksc.2016.66.5.016](https://doi.org/10.7233/jksc.2016.66.5.016).
17. London Eclectic Gallery. (2024). From canvas to catwalk: fashion's influence on artistic expression. Prieiga per internetą: <https://eclecticgallery.co.uk/news/261-from-canvas-to-catwalk-fashion-s-influence-on-artistic-fashion-s-brushstrokes-bridging-art-and-style/>.
18. LR Seimo Nutarimas dėl 2025 metų paskelbimo Motiejaus Kazimiero Sarbievijaus ir baroko literatūros, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio bei lėktuvo „Anbo“ ir aviacijos kūrėjų metais. (2022). Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/acb81e52829c11edbdcebd68a7a0df7e?jfwid=-18uex5cii1>.
19. McKinney, E., Stanley, A. E., Plummer, B., Thompson, K., & Rorah, W. (2016). Tacit magic: understanding the principles behind Nakamichi's creative pattern cutting. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*, 9(2), 130-141. DOI: <https://doi.org/10.1080/17543266.2016.1165740>.
20. Mockutė-Cicėnė, S. (2023). Lietuviško mados prekės ženklo tapatumas: atpažįstamų ir naujai įprasmintų kodų paieška. Daktaro disertacija. Vilnius, Lietuva: Vilniaus dailės akademija.

21. Nostalgiska rudens kolekcija, įkvėpta Sofijos ir Mikalojaus Konstantino Čiurlionių. 2021. *L'officiel*. Prieiga per internetą: <https://preview.lofficiel.lt/mada/rp-ruduo>.
22. Pashkevich Kalina & Yezhova, Olga & Kolosnichenko, M. & Ostapenko, N. & Kolosnichenko, E. (2018). Designing of the complex forms of women's clothing, considering the former properties of the materials. *Man-Made Textiles in India*. 46. 372-380.
23. Toussaint Marcel, K. (2023). Art ir Art. Fashion is Fashion. *The Met*. Prieiga per internetą: <https://www.metmuseum.org/perspectives/fashion-is-fashion>.
24. Varol, E., & Ertürk, N. (2020). MODA TASARIMI EĞİTİMİNİN STÜDYO DERSLERİNDE SANAT ESERLERİNİN İLHAM KAYNAĞI OLARAK KULLANILMASI. *Idil Journal of Art and Language*. DOI: [10.7816/idil-09-72-11](https://doi.org/10.7816/idil-09-72-11).
25. Vorobjovas, M. (2012). M.K. Čiurlionis: lietuvių tapytojas ir muzikas. Vilnius, Lietuva: Aidai.
26. Wu, Y. (2016). Discussion on the Creative Fashion Design Extended from Clothing Technology. *Conference: 4th International Conference on Management Science, Education Technology, Arts, Social Science and Economics 2016*. DOI: [10.2991/msetasse-16.2016.235](https://doi.org/10.2991/msetasse-16.2016.235).
27. Варивончик, А., Пенчук, О., & Пальцун, О. (2022). Інноваційні технології в дизайні одягу ХХІ ст. *Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну*, 5(1), 106-118. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-7951.5.1.2022.257485>.
28. Çeğindir, N. & Öz, C. (2016). Creative Pattern Cutting Experimentations Under Projection of Scamper Technique. *Idil Journal of Art and Language*. 5. DOI: [10.7816/idil-05-23-10](https://doi.org/10.7816/idil-05-23-10).
29. 10 fashion designs inspired by great works of art. (2024). *IbizaArtGuide*. Prieiga per internetą: <https://ibizartguide.com/en/fashion-designs-inspired-by-art/>.

THE INTERPRETATION OF M. K. ČIURLIONIS' ARTISTIC CONCEPTS IN SPATIAL GARMENT STRUCTURES

Deimantė Stasiulionienė, Inga Breitmozerė

*Utenos kolegija Higher Education Institution,
18 Maironio str., Utena*

Summary

This article explores the possibilities of interpreting M. K. Čiurlionis' artistic ideas through spatial garment construction techniques. The study aims to identify the most suitable decorative and constructional methods for conveying the symbolism and three-dimensional effects of the painting *Winter* in clothing design.

Theoretical analysis demonstrates that design inspired by artworks can be achieved through structural modeling, textile texture development, decorative seams, pleating, ruffles, appliqué, and advanced technologies such as 3D shaping. It also discusses the physical and aesthetic properties of fabrics that influence the stability and spatiality of garment forms.

Based on the analysis of *Winter*, the study identifies key visual elements: color palette, contrasting lines, botanical motifs, and a pronounced sense of depth. Five garment decorating techniques were selected and practically tested: pleats, relief seams, ruffles, folds, and spatial constructions. Each technique was evaluated for visual resemblance to the painting, ability to create volume and depth, and technological complexity.

The expert evaluation indicated that fan-shaped pleats and ruffles most effectively capture the painter's stylistic and dynamic spatial vision. These techniques successfully replicate the candelabra and plant motifs while enabling a tangible three-dimensional visual effect. They are also practical to implement without the need for specialized technological resources. Meanwhile, techniques such as relief seams, folds, and spatial constructions demand greater technical expertise and offer limited fidelity to the original artistic vision.

Following the experimental findings, a prototype women's skirt incorporating fan pleats and ruffles was designed and constructed. The prototype demonstrated that the selected techniques effectively translate the visual language of Čiurlionis' *Winter* into a wearable, functional garment. The study confirms that creatively interpreting national art in fashion offers a promising approach to achieving unique design solutions while preserving cultural identity in contemporary clothing design.

Key words: 3D form, motif rendering, three dimensional constructions, image interpretation in clothing.